

Ashâbın ileri gelen fâkihlerinden ve aynı zamanda Abâdile'den olan sahâbi. Ebu Muhammed veya Ebu Abdurrahman künyesiyle tanınan Abdullah, Amr b. As'ın oğlu idi. Annesi de Râita (Reyta) binti Münebbih'tir. Abdullah, babası Amr b. el-As'dan önce müslüman oldu ve onunla birlikte Hicri yedinci yılda Medine'ye hicret etti.

Abdullah b. Amr (r.a.), Hz. Peygamber (s.a.s.)'in meclislerine devam ederdi. Onun tanındığı özelliklerden biri, Rasûlullah'ın sözlerini ezberlemek ve kaydetmektir. Ashâb, Abdullah'ın her şeyi yazdığını görerek, onu, bundan vazgeçirmek istemişler ve ona şöyle demişlerdir: "Sen Rasûlullah'tan işittiğin her şeyi yazıyorsun. Hâlbuki Allah Resulü, gazap ve hoşnutluk hallerinde de söz söylemektedir. " Bunun üzerine tereddüde düşen Abdullah, durumu Hz. Peygambere anlatınca Rasûlullah, onu dinledikten sonra şöyle buyurdu: "Yaz, çünkü canımı kudret elinde tutan yüce Allah'a yemin ederim ki, ağızımdan haktan başka bir şey çıkmamıştır." (Ahmed b. Hanbel, Müsned, II, 158).

Abdullah b. Amr, gece ve gündüzünü Allah yoluna vakfeden sahâbelerdendi. Bütün vaktini oruç ve namaza adanmıştı. Abdullah bu hâliyle ilgili olarak şunları anlatır:

"Babam, beni Abdullah b. Abbâs'ın kızı Umre ile evlendirdi. Fakat ben hep namaz ve oruçla vakit geçirdiğimden eşimle ilgilenememiştim. Bir gün babam, gelinini ziyarete geldi. Beni nasıl bulduğunu sormuş, eşim ona şu cevabı vermişti: "Kocam, erkeklerin en şerefliilerindendir, fakat bizi arayıp sorduğu yok..." Babam, zevcemin bu sözlerinden üzülerken, beni arayıp sordu ve şöyle dedi: "Oğlum, sana, Kureys'in en şerefliilerinden bir

kadın aldım. Sen ise şöyle yaptın, böyle yaptın!.." Daha sonra da, Rasûlullah'a giderek beni şikâyet etti. Rasûlullah, babamı dinledikten sonra beni çağırdı. Hemen yüce huzurlarına vardım. Hz. Peygamber (s.a.s.):

- Sen gündüzleri oruç mu tutarsın?

- Evet, ya Rasûlullah!

- Geceleri namaz mı kılarırsın?

- Evet, ya Rasûlullah!

Bunun üzerine Rasûlullah şunları söyledi:

"- Fakat ben, oruç tutar ve yerim; namaz kılar ve uyurum, zevcelerimle de ilgilenirim. Benim sünnetim budur. Benim sünnetimden ayrılan benden değildir."

Rasûlullah bana:

- Sen Kur'an'ı ayda bir kere hatmet!... dedi. Ben de:

"Fakat ben kendimi daha kuvvetli hissediyorum" dedim.

"O halde on günde bir kere hatmet" buyurdular.

"Fakat ben daha fazla da okuyabilirim" dedim.

"O halde üç günde bir hatmet", buyurdular.

Sonra oruca değinen Hz. Peygamber:

"Ayda üç gün oruç tut!" dedi.

Ben, "Daha fazla tutmaya gücüm yeter." dedim.

Ancak Rasûlullah, daha fazlasına müsaade etmedi. Ben ise daha fazlasını rica ettim. O zaman müsaade buyurdu. Ne var ki ben daha fazla tutmakta ısrar ettim. Sonunda Allah Resûlü şöyle buyurdular:

"Orucun en faziletlisi, kardeşim Davud (a.s.)'ın orucudur. O, bir gün oruç tutar, bir gün yerd."

Bunu da ilâve ettiler "Her abîdin, ibadet için şevk duyduğu anlar vardır. Fakat bunu bir bezginlik takip eder. O zaman insan ya sünnete doğru gider, ya bid'ate. Bezginlik anında sünnete doğru giden hidayete ermiş demektir. Başka bir yola giden ise helâk olur." (Buhâri, Müslim)

Bu hadis-i şerifin râvisi der ki: Abdullah b. Amr, bütün hayatını Rasûlullah'ın bu tavsiyeleri çerçevesinde geçirdi. İhtiyarlığında bile, aynı şekilde hareket etti. Bazen de günlerce oruç tutar, sonra orucu bırakır ve şöyle derdi:

-"Rasûlullah'dan bu hâl üzere ayrıldım. Bu hâli bırakıp başka bir hâle girmek istemem."

Abdullah b. Amr, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) devrinde birçok gazaya katıldı. Genellikle süvarilerle birlikte hareket ederdi. Son derece cömert, eli açık bir adam olduğundan, eline geçen her şeyi dağıtır ve herkesi memnun ederdi. Onun cihada katıldığını gösteren hadisler pek çoktur. Bunlardan, onun, gazaya çıkan mücahidleri hazırlama görevini yürüttüğünü de anlıyoruz.

Amr b. Hâris ez-Zebîdi diyor ki: Bir gün Abdullah b. Amr b. el-Âs radiyellahu anh'a sordum:

- Ya Eba Muhammed! Biz öyle bir yerdeyiz ki, burada bir dirhem ve dinar namına para yoktur. Bütün malımız davarlarımızdan ibarettir. Bunları değiştirerek alış-veriş yapıyoruz.

Bir ineği, bir müddet için koyun karşılığında alıyoruz. Yahut bir deveyi birkaç inek karşılığında veriyoruz. Deve karşılığında at ve kısrak alıyoruz. Fakat bunların hepsi zamanla kayıtlıdır. Bunda bir zarar var mı?

-Tam adamını buldun, dedi. "Rasûlullah bir gün yanımda bulunan develere askerleri bindirerek, bir tarafa sevk etmemi emir buyurdu. Develerin askerlere yetmeyeceğini gördüm. Rasûlullah'a vararak, bazı askerlerin bineksiz kaldıklarını söyledim. O zaman Rasûlullah, bana şu cevabı verdi: "Sadakalardan gelen erkek develer karşılığında dişi develer satın al ve askerlere binek temin et!.." Ben de bir erkek deve karşılığında üç dişi deve satın alarak, bütün askere binek sağlamış oldum. Daha sonra Rasûlullah, sadakalara ait olan develerin bedelini ödedi."

Asr-ı Saadet'ten sonra, Abdullah b. Amr'ın katıldığı en önemli cihad Yermük'tür. Abdullah'ın babası Amr b. el-Âs, bu cihad hareketinin kumandanlarından biriydi. Abdullah bu savaşta büyük yararlıklar göstermişti.

Kendisi Amr b. As'ın oğlu olduğundan, tabii olarak babasının hareket çizgisini takip etmişti. Ne var ki, Abdullah'ın babasının yanında bulunması, Hazreti Muâviye'yi körü körüne desteklediği anlamına gelmez. Çünkü o, sonuna kadar tarafsızlığını koruyan büyüklerdendi. Kendisi babasıyla birlikte Hz. Muâviye radiyellahu anhın tarafında bulunmasına rağmen, Sıffin'da savaşa katılmadı. Hiçbir müslümanın kanını dökmedi ve hiçbir zaman bir müslümana karşı silah çekmedi.

Sıffin'da Ammâr b. Yâsir'in şehîd olması üzerine, Hz. Abdullah'dan gelen şu rivayet her şeyi açıklamaktadır:

Hanzala b. Huveylid şöyle anlatır: "Muaviye'nin yanındaydım. Ammâr'ın kesik başı için birbiriyle tartışan iki adam geldi. Bunlar, birbirleriyle Ammâr'ı ben öldürdüm, diye çekişiyorlardı. Abdullah, onlara şu sözleri söyledi: İçinizde onu öldüren kimse sevin sin! Çünkü Rasûlullah: "Ammâr'ı azgın bir topluluk öldürecektir. " buyurmuştur. Abdullah'ın bu hadisi rivayet etmesi hazreti Muâviye'yi endişelendirmiş ve Abdullah'a şöyle demişti:

-O halde, sen niçin bizimle berabersin? Abdullah:

-Babam beni, bir gün Rasûlullah'a şikâyet etti. Rasûlullah da bana şöyle emretti: "Baban hayatta oldukça ona itaat et ve onu dinlememezlik etme. " İşte bunun için sizinle beraberim. Fakat asla savaşa katılmam!

Bu sahih rivayetlerden anlıyoruz ki, Abdullah b. Amr fitneye karışmayıp, müslüman kanı dökmedi. Hatta Müslümanların birbiriyle uğraşmasını, birbirlerine saldırmalarını daima üzüntüyle karşılayıp bu hareketleri kötülemekten geri durmadı.

Bu iki olay, Abdullah'ın yalnız bir mecliste değil, birçok topluluklarda bildiğini söylemekte tereddüt etmediğini göstermektedir. Nitekim bir gün Abdullah ile Ebu Saîd el-Hudrî ve Hz. Hüseyin (radiyellahu anh) Mescid-i Nebvî'de bulundukları sırada, Sıffin olayı hatırlanmış ve söz konusu edilmişti. Ebu Saîd, Abdullah radiyellahu anha, "Sıffin harbinde Şamlılarla bulunmasının ne gibi bir hikmete dayandığını" sordu. Abdullah'ın verdiği cevap şuydu: Ben Sıffin savaşına katılmadım.

Çünkü böyle bir savaşa katılmak bizim Allah Resulü'nden aldığımız terbiye ve hidayete aykırıydı. Fakat Rasûlullah bana, "Babana itaatsizlik etme!" buyurmuştu. İşte bunun için babamın yanından ayrıldım. Ancak asla savaşa katılmadım ve hiçbir müslümana silah çekmedim."

Abdullah B. Amr B. El-Âs r.a. -1

Yazar Rehnüma

Pazar, 15 Kasım 2009 11:38 - Son Güncelleme Pazar, 15 Kasım 2009 11:49

Abdullah b. Amr hicrî altmış beş'inci yılda yetmiş iki yaşındayken Mısır'ın Füstât şehrinde vefat etti ve oraya defnolundu.